

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin
2026-cı il 11 sentyabr tarixli
Sərəncamı ilə təsdiq edilmişdir

Rəqabətin inkişafına və inhisarçılıq fəaliyyətinin qarşısının alınmasına dair 2027–2029-cu illər üzrə

Milli Fəaliyyət Planı

1. Qısa xülasə

“Rəqabətin inkişafına və inhisarçılıq fəaliyyətinin qarşısının alınmasına dair 2027–2029-cu illər üzrə Milli Fəaliyyət Planı” (bundan sonra – Milli Fəaliyyət Planı) qlobal iqtisadi münasibətlərin sürətlə dəyişdiyi şəraitdə biznes və investisiya imkanlarının genişləndirilməsi, eləcə də milli iqtisadiyyatın dayanıqlı inkişafının təmin edilməsi prioritetləri nəzərə alınmaqla hazırlanmışdır.

Milli Fəaliyyət Planı iqtisadiyyatda sağlam rəqabət prinsiplərinin təşviqinə, bazar münasibətlərinin səmərəliliyinin yüksəldilməsinə, eləcə də bu sahədə mövcud institusional və təşkilati çərçivənin təkmilləşdirilməsinə yönəlmişdir. Planda ayrı-ayrı məhsul bazarlarında rəqabət mühitinin öyrənilməsi, tənzimləmə alətlərinin təkmilləşdirilməsi, aidiyyəti dövlət orqanları (qurumları) arasında səmərəli əlaqələndirmənin təmin olunması və müvafiq institusional potensialın artırılması əsas istiqamətlər kimi müəyyən edilmişdir.

Milli Fəaliyyət Planının icrası çərçivəsində sahibkarlığın inkişafı, bütün bazar iştirakçıları üçün bərabər və əlverişli şəraitin yaradılması, özəl sektorun iqtisadi proseslərdə rolunun artırılması, dövlət–özəl sektor əməkdaşlığının genişləndirilməsi, habelə rəqabət sahəsində elmi-analitik bazanın gücləndirilməsi üzrə tədbirlər həyata keçiriləcəkdir.

Milli Fəaliyyət Planının həyata keçirilməsi ölkədə rəqabətli bazar münasibətlərinin inkişafına, sahibkarlıq və investisiya fəallığının yüksəldilməsinə, innovativ biznes təşəbbüslərinin təşviqinə, iqtisadi subyektlərin rəqabətqabiliyyətliliyinin artırılmasına və dayanıqlı iqtisadi artımın dəstəklənməsinə xidmət edəcəkdir.

2. Qlobal trendlər

Müasir dövrdə rəqabət siyasəti dayanıqlı iqtisadi artımın, sahibkarlıq və investisiya fəallığının, innovasiyaların və məhsuldarlığın artırılmasının mühüm vasitələrindən birinə çevrilmişdir. Bu baxımdan inkişaf etmiş və inkişaf etməkdə olan ölkələrin, o cümlədən Avropa İttifaqına (bundan sonra – Aİ), İqtisadi Əməkdaşlıq və İnkişaf Təşkilatına (bundan sonra – İƏİT) və Müstəqil Dövlətlər Birliyinə üzv dövlətlərin, habelə Ümumdünya Ticarət Təşkilatı və BMT-nin Ticarət və İnkişaf üzrə Konfransı kimi beynəlxalq təşkilatların əlverişli rəqabət mühitinin formalaşdırılması sahəsində təcrübəsi xüsusi aktuallıq daşıyır.

İƏİT ölkələrində bazarların diaqnostikasına və dövlət tənzimlənməsinin rəqabətə mümkün təsirinin əvvəlcədən qiymətləndirilməsinə əsaslanan qabaqlayıcı ("ex ante") tədbirlərə üstünlük verilir. Bu yanaşma mövcud və yeni tənzimləmələrin bazar iştirakçılarının sayına, fəaliyyət imkanlarına, rəqabət motivasiyasına və istehlakçı seçiminə təsirinin sistemli təhlilini nəzərdə tutur.

Aİ, ABŞ və Böyük Britaniyanın təcrübəsində rəqəmsal platformaların fəaliyyəti, məlumatlara çıxış, qiymətdoyma alqoritmləri və süni intellektin bazar rəqabətinə təsiri xüsusi diqqət mərkəzindədir. Aİ-nin "Rəqəmsal Bazarlar Aktı" əsas rəqəmsal platformalar üçün konkret tələblər müəyyən etməklə bazar iştirakçıları üçün bərabər fəaliyyət imkanlarının yaradılmasına və innovativ şirkətlərin bazara çıxışının asanlaşdırılmasına yönəlmişdir. ABŞ və Böyük Britaniyada isə qiymətdoyma alqoritmlərinin və süni intellekt sistemlərinin bazar münasibətlərinə təsiri üzrə araşdırmalar genişləndirilir.

Rəqabət siyasətinin əhatə dairəsinin genişləndiyi digər istiqamət yaşıl iqtisadiyyata keçidlə bağlıdır. Almaniya, Fransa, Niderland və digər Aİ ölkələrində ekoloji tələblərlə rəqabət prinsiplərinin uzlaşdırılmasına, müəssisələrin yaşıl texnologiyalara keçidinə və ekoloji innovasiyaların təşviqinə diqqət artırılır.

Türkiyə, Gürcüstan, Qazaxıstan və Özbəkistanda məhsul bazarlarının diaqnostikası, iqtisadi təmərküzləşmələrin və dövlət satınalmalarında rəqabət səviyyəsinin qiymətləndirilməsi, eləcə də rəqabət orqanlarının analitik potensialının artırılması istiqamətində tədbirlər həyata keçirilir. Azərbaycan, Türkiyə, Qazaxıstan, Özbəkistan və Qırğızıstanın iştirakı ilə yaradılmış Türk Dövlətləri Rəqabət Şurası isə üzv ölkələrin rəqabət orqanları arasında məlumat və təcrübə mübadiləsinə, institusional əlaqələrin inkişafına və birgə təşəbbüslərin həyata keçirilməsinə xidmət edən regional əməkdaşlıq platformasıdır.

Beləliklə, qabaqlayıcı qiymətləndirmə, rəqəmsal bazarların tənzimlənməsi, süni intellekt və məlumat əsaslı təhlil, dövlət satınalmalarında rəqabətin təşviqi, yaşıl iqtisadiyyata keçid və regional əməkdaşlıq müasir rəqabət siyasətinin əsas global istiqamətlərini təşkil edir.

3. Mövcud vəziyyətin təhlili

Azərbaycan Respublikasında rəqabət mühitinin davamlı inkişafı və qorunması iqtisadi siyasətin prioritet istiqamətlərindən biri kimi müəyyən edilmişdir. Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 15-ci maddəsinin ikinci hissəsinə əsasən, dövlət bazar münasibətləri əsasında sosialyönümlü iqtisadiyyatın inkişafına şərait yaradır, azad sahibkarlığa təminat verir, iqtisadi münasibətlərdə inhisarçılığa və haqsız rəqabətə yol vermir.

Ölkədə rəqabət siyasətinin hüquqi əsasları müstəqilliyin ilk illərindən formalaşdırılmağa başlanmışdır. Bu çərçivədə 1993-cü ildə "Antiinhisar fəaliyyəti haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu qəbul edilmişdir. Ulu Öndər Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə bazar iqtisadiyyatına keçid, azad sahibkarlığın təşviqi, istehlakçıların mənafələrinin qorunması və bazar münasibətlərinin hüquqi tənzimlənməsi sistemli xarakter almış, 1995-ci ildə "Haqsız rəqabət haqqında", 1998-ci ildə isə "Təbii inhisarlar haqqında" Azərbaycan Respublikasının qanunları qəbul edilmişdir.

2003-cü ildən başlayaraq rəqabət siyasəti iqtisadiyyatın şaxələndirilməsi, özəl sektorun inkişafı və investisiya mühitinin yaxşılaşdırılması prioritetlərinə uyğun olaraq yeni mərhələyə keçmişdir. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2016-cı il 6 dekabr tarixli 1138 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş “Azərbaycan Respublikasının milli iqtisadiyyat perspektivi üzrə Strateji Yol Xəritəsi”, 2021-ci il 2 fevral tarixli 2469 nömrəli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş “Azərbaycan 2030: sosial-iqtisadi inkişafa dair Milli Prioritetlər” və 2022-ci il 22 iyul tarixli 3378 nömrəli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş “Azərbaycan Respublikasının 2022–2026-cı illərdə sosial-iqtisadi inkişaf Strategiyası” rəqabətqabiliyyətli iqtisadiyyatın və əlverişli biznes mühitinin inkişafı üçün strateji çərçivə yaratmışdır.

Həyata keçirilən sosial-iqtisadi siyasət nəticəsində 2003–2024-cü illərdə ümumi daxili məhsul real ifadədə 3,8 dəfə, sənaye istehsalı 2,7 dəfə, əhalinin nominal gəlirləri isə 14,5 dəfədən çox artmışdır. Yoxsulluq səviyyəsi 44,7 faizdən 5,3 faizədək azalmış, ölkənin strateji valyuta ehtiyatları 71 milyard ABŞ dollarına çatmışdır. Əldə edilmiş nəticələr makroiqtisadi sabitliyin möhkəmlənməsi, sahibkarlığın inkişafı və özəl investisiyaların genişləndirilməsi üçün əlverişli zəmin formalaşdırmışdır.

Son illərdə rəqabət siyasətinin hüquqi bazasının müasirləşdirilməsi istiqamətində mühüm addımlar atılmışdır. “Dövlət satınalmaları haqqında” 2023-cü il 14 iyul tarixli 988-VIQ nömrəli Azərbaycan Respublikası Qanununun qəbulu dövlət vəsaitlərindən səmərəli istifadə, satınalma proseslərinin rəqəmsallaşdırılması, şəffaflığın və sahibkarların iştirak imkanlarının artırılması üçün yeni hüquqi əsas yaratmışdır.

Antiinhisar fəaliyyəti və haqsız rəqabət sahəsində qanunvericilik sistemləşdirilərək və yeni tənzimləmə institutları müəyyən edilərək 2023-cü il 8 dekabr tarixli 1051-VIQ nömrəli Qanunla Azərbaycan Respublikasının Rəqabət Məcəlləsi qəbul edilmişdir. Məcəllə sağlam rəqabət prinsiplərinin qorunması, müvafiq məhsul bazarlarının müəyyənləşdirilməsi, sazişlərin və iqtisadi təmərküzləşmələrin rəqabətə təsirinin qiymətləndirilməsi, təbii inhisar sahələrinin tənzimlənməsi və rəqabət qanunvericiliyinə əməl olunmasına nəzarət üzrə müasir hüquqi çərçivə formalaşdırmışdır. Məcəllənin tətbiqinin təmin edilməsi məqsədilə müvafiq istiqamətlər üzrə normativ hüquqi baza təkmilləşdirilmişdir.

Rəqabət siyasətinin institusional əsasları da gücləndirilmiş, bu sahədə dövlət siyasətinin və tənzimləmənin əlaqələndirilmiş şəkildə həyata keçirilməsi, məhsul bazarlarının sistemli təhlili və müasir nəzarət vasitələrinin tətbiqi üçün müvafiq idarəetmə çərçivəsi formalaşdırılmışdır.

Rəqabət siyasətinin inkişafının növbəti mərhələsində rəqabətli neytrallıq prinsiplərinin tətbiqinin genişləndirilməsi, sahibkarların mühüm infrastruktura və resurslara çıxış imkanlarının artırılması, məhsul bazarlarında rəqabət səviyyəsinin müntəzəm qiymətləndirilməsi, dövlət satınalmalarında iştirak dairəsinin genişləndirilməsi, rəqabət mədəniyyətinin təşviqi, eləcə də elmi və məlumat əsaslı təhlil imkanlarının gücləndirilməsi prioritet istiqamətlər kimi çıxış edir.

4. Milli Fəaliyyət Planının hədəf göstəriciləri

4.1. Milli Fəaliyyət Planının icrası nəticəsində aşağıdakı hədəflərə nail olunması nəzərdə tutulur:

4.1.1. prioritet məhsul bazarlarında rəqabət mühitinin diaqnostikası əsasında bazar iştirakçılarının fəaliyyət imkanlarının genişləndirilməsi və rəqabət səviyyəsinin yüksəldilməsi;

4.1.2. dövlət müəssisələri tərəfindən müxtəlif bazarlarda rəqabət neytrallığının qorunması mexanizminin inkişaf etdirilməsi;

4.1.3. bazar prinsiplərinin tətbiqi potensialı olan xidmətlərin qiymətləndirilməsi və seçilmiş sahələr üzrə müvafiq keçid tədbirlərinin həyata keçirilməsi;

4.1.4. ölkə və regionlar üzrə rəqabətin inkişaf səviyyəsini ölçən indikatorlar sisteminin yaradılması, rəqabət xəritəsinin hazırlanması və dövrü yenilənməsinin təmin edilməsi;

4.1.5. bazar iştirakçılarında və istehlakçılarda rəqabət savadlılığının və mədəniyyətinin artırılması;

4.1.6. bazarda rəqabət vəziyyətinin diaqnostikası üzrə təkmil metodologiyanın hazırlanması və tətbiqi;

4.1.7. rəqabət sahəsində tədqiqat fəaliyyətinin əlaqələndirilməsi mexanizminin yaradılması, habelə tədqiqatların sayının davamlı artırılması;

4.1.8. ali təhsil müəssisələrinin müvafiq ixtisaslar üzrə təhsil proqramlarına rəqabət iqtisadiyyatı və rəqabət hüququ mövzularının daxil edilməsi;

4.1.9. aidiyyəti dövlət orqanları (qurumları) arasında koordinasiya mexanizminin formalaşdırılması və inkişaf etdirilməsi;

4.1.10. rəqabət sahəsində çalışan əməkdaşların peşə hazırlığı səviyyəsinin yüksəldilməsi;

4.1.11. xarici rəqabət orqanları və beynəlxalq təşkilatlarla həyata keçirilən birgə layihələrin, tədqiqatların və təcrübə mübadiləsi proqramlarının sayının artırılması.

5. Milli Fəaliyyət Planının məqsədləri

5.1. Milli Fəaliyyət Planının əsas məqsədi əmtəə və xidmət bazarlarında rəqabət mühitini yaxşılaşdırmaqla ölkə iqtisadiyyatına özəl investisiya qoyuluşu artımının stimullaşdırılmasına, eləcə də dayanıqlı və rəqabətqabiliyyətli iqtisadi artıma nail olmaqdır. Bununla yanaşı, Milli Fəaliyyət Planı aşağıdakı alt məqsədlərə nail olmaq üçün hazırlanmışdır:

5.1.1. milli iqtisadiyyatda sağlam rəqabət prinsiplərinin tətbiqinin genişləndirilməsi;

5.1.2. bazar iştirakçılarının və istehlakçıların rəqabət prinsipləri və qanunvericiliyi üzrə məlumatlılıq səviyyəsinin yüksəldilməsi;

5.1.3. rəqabət siyasəti üzrə qərarların elmi tədqiqatlara, iqtisadi təhlillərə və məlumatlara əsaslanmasının gücləndirilməsi;

5.1.4. aidiyyəti dövlət orqanlarının (qurumlarının) fəaliyyətinin səmərəliliyinin artırılması.

6. Milli Fəaliyyət Planının prioritet istiqamətləri

6.1. Rəqabətin inkişafı və inhisarçılığın qarşısının alınması sahələrində prioritet istiqamətlər aşağıdakılardır:

6.1.1. rəqabətin inkişafı üzrə tənzimləmə və qiymətləndirmə alətlərinin təkmilləşdirilməsi:

6.1.1.1. **əsaslandırma:** ölkə iqtisadiyyatında sağlam rəqabət prinsiplərinin təşviqi və bazarların səmərəli fəaliyyətinin dəstəklənməsi müasir rəqabət siyasətinin davamlı inkişafını zəruri edir. Bu məqsədlə bazar iştirakçılarının fəaliyyət imkanlarına təsir göstərən iqtisadi, texniki və inzibati tənzimləmələr, o cümlədən lisenziya və icazə prosedurları təhlil edilərək təkmilləşdiriləcək, prioritet və strateji əhəmiyyətli məhsul bazarlarında rəqabət mühitinin diaqnostikası aparılacaqdır. Eyni zamanda, rəqabətin inkişaf səviyyəsini ölçən göstəricilər sistemi formalaşdırılacaq və həmin göstəricilər əsasında ölkə və regionlar üzrə rəqabət xəritəsi hazırlanacaqdır;

6.1.1.2. görülməli tədbirlər:

6.1.1.2.1. bazar iştirakçılarının fəaliyyət imkanlarının genişləndirilməsi məqsədilə iqtisadi, texniki və inzibati tənzimləmələrin, o cümlədən lisenziya və icazə prosedurlarının təhlili və təkmilləşdirilməsinə dair təkliflər hazırlanması;

6.1.1.2.2. dövlət müəssisələrinin (nəzarət zərfi dövlətə məxsus banklar istisna olmaqla) fəaliyyətində rəqabətli neytrallıq prinsiplərinin tətbiqinin təkmilləşdirilməsinə dair təkliflər hazırlanması;

6.1.1.2.3. xüsusi tənzimləmə tətbiq olunan infrastruktur və xidmət sahələrinin, habelə dövlətin müstəsna iştirakının mövcud olduğu məhsul və xidmət bazarlarının rəqabətli bazar modelinə mərhələli keçidi mexanizminin formalaşdırılması;

6.1.1.2.4. Azərbaycan Respublikası üzrə, o cümlədən regionlar üzrə rəqabətin inkişaf səviyyəsinin qiymətləndirilməsinə imkan verən göstəricilər sisteminin hazırlanması;

6.1.1.3. gözlənilən nəticə və nəticə indikatorları:

6.1.1.3.1. bazar iştirakçılarının fəaliyyət imkanlarının genişləndirilməsinə xidmət edən əsaslandırılmış təkliflər paketinin formalaşdırılması və aidiyyəti üzrə təqdim edilməsi;

6.1.1.3.2. dövlət müəssisələrinin fəaliyyətində rəqabətli neytrallığın təşviqinə dair əsaslandırılmış təkliflər hazırlanaraq aidiyyəti üzrə təqdim edilməsi;

6.1.1.3.3. seçilmiş sahələrdə rəqabətli bazar modelinə mərhələli keçidə dair təkliflər, habelə zərurət olduqda xüsusi tənzimləmə tətbiq olunan subyektlər və fəaliyyət istiqamətləri üzrə mövcud siyahılarda dəyişiklik layihələrinin hazırlanaraq aidiyyəti üzrə təqdim edilməsi;

6.1.1.3.4. ölkədə rəqabət vəziyyətini əks etdirən xəritənin hazırlanması;

6.1.1.4. **gözlənilən risklər və onların neytrallaşdırılması tədbirləri:** bir sıra bazarlarda tənzimləmə tədbirləri nəticəsində qısamüddətli dövr ərzində iqtisadi göstəricilərdə dəyişkənlik halları müşahidə edilə bilər. Qeyd edilən riskin həlli məqsədilə bir sıra dövlət orqanlarının (qurumlarının) nümayəndələrindən ibarət müvafiq işçi qrupların yaradılması məqsədəuyğun hesab edilir;

6.1.2. rəqabət sahəsində elmi-analitik potensialın və rəqabət mədəniyyətinin inkişaf etdirilməsi:

6.1.2.1. **əsaslandırma:** rəqabət siyasətinin səmərəliliyinin yüksəldilməsi məhsul bazarlarının elmi və məlumat əsaslı təhlilini, müasir diaqnostika metodlarının tətbiqini, habelə bazar iştirakçılarının və istehlakçıların məlumatlılıq səviyyəsinin artırılmasını tələb edir. Elmi tədqiqatların nəticələrinin rəqabət siyasətində tətbiqi, rəqabət iqtisadiyyatı və rəqabət hüququ üzrə mövzuların ali təhsil proqramlarına inteqrasiyası, eləcə də

maarifləndirmə tədbirlərinin sistemli təşkili rəqabət mədəniyyətinin inkişafına və bazar münasibətlərinin səmərəliliyinin yüksəldilməsinə xidmət edəcəkdir:

6.1.2.2. görüləcək tədbirlər:

6.1.2.2.1. rəqabət sahəsində elmi tədqiqat fəaliyyətinin stimullaşdırılması və onun nəticələrinin tətbiqi imkanlarının genişləndirilməsi;

6.1.2.2.2. rəqabət mühitinin təkmil diaqnostikası üçün müasir metodoloji bazanın formalaşdırılması;

6.1.2.2.3. ali təhsilli mütəxəssislərdə rəqabət mədəniyyətinin və rəqabətlə bağlı sərişlərin formalaşdırılması;

6.1.2.2.4. bazar subyektlərinin və istehlakçıların rəqabət savadlılığının artırılması üçün rəqabətin təşviqi tədbirlərinin həyata keçirilməsi;

6.1.2.3. gözlənilən nəticə və nəticə indikatorları:

6.1.2.3.1. rəqabət sahəsində elmi tədqiqatların təşkili və nəticələrinin tətbiqi məqsədilə tədqiqat mərkəzinin təsis edilməsi və fəaliyyətə başlaması;

6.1.2.3.2. rəqabət mühitinin diaqnostikası üzrə metodologiyanın təsdiq edilməsi və seçilmiş məhsul bazarlarında tətbiqinə başlanılması;

6.1.2.3.3. rəqabət sahəsində yenilənmiş təhsil proqramlarının tətbiqinə başlanılması və tələbələrin rəqabət sahəsində bilik və sərişlərlə əhatəsinin təmin edilməsi;

6.1.2.3.4. bazar subyektlərinin və istehlakçıların rəqabət sahəsində məlumatlılıq səviyyəsinin artması;

6.1.2.4. **gözlənilən risklər və onların neytrallaşdırılması tədbirləri:** müvafiq sahədə tədbirlərin icrası əlavə insan, maliyyə və texniki resurslara, habelə aidiyyəti qurumlar arasında əlaqələndirməyə ehtiyac yarada bilər. Bu riskin neytrallaşdırılması məqsədilə resurs ehtiyaclarının əvvəlcədən qiymətləndirilməsi, tədbirlərin mərhələli icrası, mövcud elmi və təhsil potensialından səmərəli istifadə, icra müddətlərinin və məsuliyyət bölgüsünün dəqiq müəyyənləşdirilməsi, eləcə də icra prosesinin müntəzəm monitorinqi nəzərdə tutulur;

6.1.3. rəqabət sahəsində əməkdaşlığın və institusional imkanların genişləndirilməsi:

6.1.3.1. **əsaslandırma:** rəqabət siyasətinin səmərəli həyata keçirilməsi aidiyyəti dövlət orqanları (qurumları) arasında əlaqələndirilmiş fəaliyyətin və məlumat mübadiləsinin təşkilini, sahibkarların məsləhətləşmə proseslərində iştirakını, ictimai məlumatlandırmanın genişləndirilməsini və müvafiq sahədə peşəkar potensialın inkişafını tələb edir. Eyni zamanda, beynəlxalq təşkilatlar və xarici ölkələrin rəqabət orqanları ilə əməkdaşlıq qabaqcıl təcrübənin öyrənilməsinə və müasir yanaşmaların tətbiqinə imkan yaradır. Bu istiqamətlər üzrə sistemli fəaliyyət rəqabət siyasətinin səmərəliliyinin və maraqlı tərəflərin iştirak imkanlarının artırılmasına xidmət edəcəkdir;

6.1.3.2. görüləcək tədbirlər:

6.1.3.2.1. tənzimləyici qurumlarla rəqabət siyasətinin həyata keçirilməsi üzrə əməkdaşlığın inkişaf etdirilməsi;

6.1.3.2.2. ölkədə fəaliyyət göstərən sahibkarların rəqabət siyasəti üzrə məsləhətləşmə və əməkdaşlıq proseslərində iştirakının genişləndirilməsi;

6.1.3.2.3. rəqabət orqanının fəaliyyəti barədə ictimai məlumatlandırmanın genişləndirilməsi;

6.1.3.2.4. rəqabətin inkişafının təşviqi üçün bazar iştirakçılarının, tənzimləyici qurumların və digər aidiyyəti dövlət orqanlarının (qurumlarının) kadr potensialının gücləndirilməsi;

6.1.3.2.5. beynəlxalq təşkilatlar və xarici ölkələrin rəqabət orqanları ilə əməkdaşlığın inkişaf etdirilməsi;

6.1.3.3. gözlənilən nəticə və nəticə indikatorları:

6.1.3.3.1. tənzimləyici qurumlarla müəyyən edilmiş istiqamətlər üzrə birgə təhlillərin, məlumat mübadiləsinin və əlaqələndirilmiş tədbirlərin həyata keçirilməsi;

6.1.3.3.2. sahibkarlar və onların assosiasiyaları ilə müntəzəm məsləhətləşmələrin keçirilməsi, irəli sürülmüş təkliflərin qiymətləndirilməsi və nəticələr üzrə əks əlaqənin təmin olunması;

6.1.3.3.3. rəqabət siyasəti və rəqabət orqanının fəaliyyəti barədə müntəzəm ictimai məlumatlandırmanın təmin edilməsi və kommunikasiya tədbirlərinin əhatə dairəsinin genişləndirilməsi;

6.1.3.3.4. rəqabət sahəsində təlimlərin keçirilməsi, bazar iştirakçılarının və aidiyyəti dövlət orqanlarının (qurumlarının) əməkdaşlarının təlimlərlə əhatə səviyyəsinin və əldə etdikləri biliklərin artırılması;

6.1.3.3.5. beynəlxalq təşkilatlar və xarici ölkələrin rəqabət orqanları ilə birgə layihələrin, tədqiqatların, təlimlərin və təcrübə mübadiləsi proqramlarının həyata keçirilməsi;

6.1.3.4. gözlənilən risklər və onların neytrallaşdırılması tədbirləri: aidiyyəti dövlət orqanlarının (qurumlarının) fərqli fəaliyyət istiqamətləri və iş rejimləri tədbirlərin əlaqələndirilmiş icrasına və məlumat mübadiləsinin operativliyinə təsir göstərə bilər. Riskin neytrallaşdırılması məqsədilə həmin dövlət orqanlarının (qurumlarının) nümayəndələrindən ibarət işçi qrupların yaradılması, məsul əlaqələndirici şəxslərin müəyyən edilməsi, qarşılıqlı fəaliyyət qaydasının və icra qrafikinə hazırlanması nəzərdə tutulur.

7. Maliyyələşmə mexanizmləri

Milli Fəaliyyət Planında nəzərdə tutulmuş tədbirlərin icrası üçün tələb olunan xərclərin müvafiq illər üzrə Azərbaycan Respublikasının dövlət büdcəsində nəzərdə tutulmuş vəsait, büdcədən kənar vəsait, eləcə də qanunla qadağan olunmayan digər mənbələr hesabına maliyyələşdirilməsi həyata keçiriləcəkdir.

**8. Milli Fəaliyyət Planının həyata keçirilməsinə dair
Tədbirlər Planı**

Sıra №-si	Tədbirin adı	Əsas icraçı orqan (qurum)	Digər icraçılar	İcra müddəti	Nəticə indikatorları		
					ilkin nəticələr	aralıq nəticələr	yekun nəticələr
Prioritet istiqamət 8.1. Rəqabətin inkişafı üzrə tənzimləmə və qiymətləndirmə alətlərinin təkmilləşdirilməsi							
8.1.1.	Bazar iştirakçılarının fəaliyyət imkanlarının genişləndirilməsi məqsədilə iqtisadi, texniki və inzibati tənzimləmələrin, o cümlədən lisenziya və icazə prosedurlarının təkmilləşdirilməsinə dair təkliflər hazırlanması	AİBND	İN, RİNN və aidiyyəti dövlət orqanları (qurumları)	2027–2028	Təhlil ediləcək məhsul bazarlarının, həmin bazarlarda tətbiq olunan iqtisadi, texniki və inzibati tənzimləmələrin, o cümlədən lisenziya və icazə prosedurlarının müəyyən edilməsi	Müəyyən edilmiş tənzimləmə və prosedurların bazar iştirakçılarının fəaliyyət imkanlarına təsirinin qiymətləndirilməsi və təkmilləşdirmə ehtiyaclarının prioritetləşdirilməsi	Bazar iştirakçılarının fəaliyyət imkanlarının genişləndirilməsinə xidmət edən əsaslandırılmış təkliflər paketinin hazırlanması və aidiyyəti üzrə təqdim edilməsi
8.1.2.	Dövlət müəssisələrinin (nəzarət zərfi dövlətə məxsus banklar istisna olmaqla) fəaliyyətində rəqabətli neytrallıq prinsiplərinin tətbiqinin təkmilləşdirilməsinə dair təkliflər hazırlanması	AİBND	AİH, AZCON, İN, RİNN və aidiyyəti dövlət orqanları (qurumları)	2027–2028	Rəqabətli neytrallığın qiymətləndirilməsi üzrə göstəricilərin və meyarların müəyyən edilməsi	Müəyyən edilmiş göstəricilər əsasında dövlət müəssisələrində rəqabətli neytrallıq prinsiplərinin tətbiqi vəziyyətinin təhlili və təkmilləşdirmə	Dövlət müəssisələrinin fəaliyyətində rəqabətli neytrallığın təşviqinə dair əsaslandırılmış təkliflərin hazırlanaraq aidiyyəti üzrə təqdim edilməsi

						istiqamətlərinin müəyyən olunması	
8.1.3.	Xüsusi tənzimləmə tətbiq olunan infrastruktur və xidmət sahələrinin, habelə dövlətin müstəsna iştirakının mövcud olduğu məhsul və xidmət bazarlarının rəqabətli bazar modelinə mərhələli keçidi mexanizminin formalaşdırılması	AİBND	AİH, AZCON, RINN, EN, ADSEA, İN və aidiyyəti dövlət orqanları (qurumları)	2028–2029	Rəqabətli bazar modelinə mərhələli keçid potensialı olan xüsusi tənzimlənən infrastruktur və xidmət sahələrinin, habelə dövlətin müstəsna iştirakının mövcud olduğu məhsul və xidmət bazarlarının müəyyən edilməsi	Seçilmiş sahələr üzrə beynəlxalq təcrübənin və milli iqtisadiyyatın xüsusiyyətlərinin təhlili, rəqabətli bazar modelinə keçid imkanlarının qiymətləndirilməsi, habelə xüsusi tənzimləmə tətbiq olunan subyektlər və fəaliyyət istiqamətləri üzrə mövcud siyahıların və əhatə dairəsinin aktuallığının nəzərdən keçirilməsi	Seçilmiş sahələrdə rəqabətli bazar modelinə mərhələli keçidə dair təkliflər, habelə zərurət olduqda xüsusi tənzimləmə tətbiq olunan subyektlər və fəaliyyət istiqamətləri üzrə mövcud siyahılarda dəyişiklik layihələrinin hazırlanaraq aidiyyəti üzrə təqdim edilməsi
8.1.4.	Azərbaycan Respublikası üzrə, o cümlədən regionlar üzrə rəqabətin inkişaf səviyyəsinin qiymətləndirilməsinə imkan verən göstəricilər sisteminin hazırlanması	AİBND	DSK, İN, RINN və aidiyyəti dövlət orqanları (qurumları)	2027–2029	Göstəricilər sisteminin metodoloji çərçivəsinin, əhatə dairəsinin və məlumat mənbələrinin	Müvafiq məlumatların toplanılması və təhlili, göstəricilərin hesablanması və sınaq	Ölkə və regionlar üzrə rəqabətin inkişaf səviyyəsini əks etdirən xəritənin hazırlanması və istifadəyə verilməsi

					müəyyən edilməsi	qiymətləndirilməsinin aparılması	
Prioritet istiqamət 8.2. Rəqabət sahəsində elmi-analitik potensialın və rəqabət mədəniyyətinin inkişaf etdirilməsi							
8.2.1.	Rəqabət sahəsində elmi tədqiqat fəaliyyətinin stimullaşdırılması və onun nəticələrinin tətbiqi imkanlarının genişləndirilməsi	AİBND	ETN və aidiyyəti dövlət orqanları (qurumları)	2028–2029	Rəqabət sahəsində elmi tədqiqatların təşkili və nəticələrinin tətbiqi üzrə beynəlxalq təcrübənin və mövcud ehtiyacların öyrənilməsi	Tədqiqat mərkəzinin təşkilati modeli, fəaliyyət istiqamətləri və yaradılması ilə bağlı layihənin hazırlanması	Tədqiqat mərkəzinin təsis edilməsi və fəaliyyətə başlaması
8.2.2.	Rəqabət mühitinin təkmil diaqnostikası üçün müasir metodoloji bazanın yaradılması	AİBND	İN, RİNN və aidiyyəti dövlət orqanları (qurumları)	2027–2028	Qabaqcıl ölkələrdə tətbiq olunan diaqnostika metodlarının öyrənilməsi və Azərbaycan Respublikasında tətbiqi mümkün olan metodların seçilməsi	Seçilmiş metod və alətləri əhatə edən metodologiyanın hazırlanması və sınaqdan keçirilməsi	Metodologiyanın təsdiq edilməsi və seçilmiş məhsul bazarlarının diaqnostikasında tətbiqinə başlanılması
8.2.3.	Ali təhsilli mütəxəssislərdə rəqabət mədəniyyətinin və rəqabətlə bağlı səriştələrin formalaşdırılması	ETN	AİBND və aidiyyəti dövlət orqanları (qurumları)	2027–2029	Müvafiq ali təhsil proqramlarının təhlili və rəqabət sahəsində səriştələrin integrasiyası üçün uyğun ixtisas və	Rəqabət sahəsində səriştələrin formalaşdırılması məqsədilə mövzuların müəyyən olunması və	Yenilənmiş təhsil proqramlarının tətbiqinə başlanılması, tələbələrin rəqabət sahəsində bilik və səriştələrlə

					fənlərin müəyyən edilməsi	onların ali təhsil müəssisələrində müvafiq fənlər üzrə təhsil proqramlarına integrasiyası	əhatəsinin təmin edilməsi
8.2.4.	Bazar subyektlərinin və istehlakçıların rəqabət savadlılığının artırılması üçün rəqabətin təşviqi tədbirlərinin həyata keçirilməsi	AİBND	Aidiyyəti dövlət orqanları (qurumları)	2027	Hədəf qrupların, prioritet mövzuların və maarifləndirmə vasitələrinin müəyyən edilməsi, illik fəaliyyət planının hazırlanması	Maarifləndirici materialların hazırlanması və nəzərdə tutulan tədbirlərin həyata keçirilməsi	Bazar subyektlərinin və istehlakçıların məlumatlılıq səviyyəsinin artması
Prioritet istiqamət 8.3. Rəqabət sahəsində əməkdaşlığın və institusional imkanların genişləndirilməsi							
8.3.1.	Tənzimləyici qurumlarla rəqabət siyasətinin həyata keçirilməsi üzrə əməkdaşlığın inkişaf etdirilməsi	AİBND	İN, RİNN və aidiyyəti dövlət orqanları (qurumları)	2027–2028	Qurumlararası əməkdaşlığın prioritet istiqamətlərinin və məlumat mübadiləsinə ehtiyacların müəyyən edilməsi	Birgə fəaliyyət, məsləhətləşmə və məlumat mübadiləsinin əhatə edən əməkdaşlıq mexanizminin hazırlanması	Müəyyən edilmiş istiqamətlər üzrə birgə təhlillərin, məlumat mübadiləsinin və əlaqələndirilmiş tədbirlərin həyata keçirilməsi
8.3.2.	Ölkədə fəaliyyət göstərən sahibkarların rəqabət siyasəti üzrə məsləhətləşmə və əməkdaşlıq proseslərində iştirakının genişləndirilməsi	AİBND	Aidiyyəti dövlət orqanları (qurumları)	2027–2028	Müvafiq assosiasiyaların, birliklərin və sahibkar qruplarının, habelə müzakirə olunacaq prioritet mövzuların	Sahibkarlarla müntəzəm məsləhətləşmələrin və rəy mübadiləsinin təşkili mexanizminin formalaşdırılması	Sahibkarlarla məsləhətləşmələrin keçirilməsi, təqdim olunmuş təkliflərin qiymətləndirilməsi və nəticələr barədə əks-əlaqənin təmin edilməsi

					müəyyən edilməsi		
8.3.3.	Rəqabət orqanının fəaliyyəti barədə ictimai məlumatlandırmanın genişləndirilməsi	AİBND	AZƏRTAC və AzTV	2027–2029	Hədəf auditoriyaların, prioritet mövzuların və kommunikasiya kanallarının müəyyən edilməsi, kommunikasiya planının hazırlanması	Rəqabət siyasəti və rəqabət orqanının fəaliyyəti barədə məlumatlandırıcı materialların hazırlanması və yayımına başlanılması	Rəqabət sahəsində müntəzəm ictimai məlumatlandırmanın təmin edilməsi və həyata keçirilmiş kommunikasiya tədbirlərinin əhatə dairəsinin genişləndirilməsi
8.3.4.	Rəqabətin inkişafının təşviqi üçün bazar subyektlərinin, o cümlədən tənzimləyici və digər dövlət orqanlarının (qurumlarının) kadr potensialının gücləndirilməsi	AİBND	Aidiyyəti dövlət orqanları (qurumları)	2027	Bazar iştirakçılarının və aidiyyəti dövlət orqanlarının (qurumlarının) təlim ehtiyaclarının və prioritet mövzuların müəyyən edilməsi	Təlim proqramlarının və materiallarının hazırlanması, illik təlim planının təsdiq edilməsi	Təlimlərin keçirilməsi, iştirakçıların əhatə səviyyəsinin və əldə olunmuş biliklərin artırılması
8.3.5.	Beynəlxalq təşkilatlar və xarici ölkələrin rəqabət orqanları ilə əməkdaşlığın inkişaf etdirilməsi	AİBND	Aidiyyəti dövlət orqanları (qurumları)	2027–2029	Beynəlxalq əməkdaşlığın prioritet istiqamətlərinin və tərəfdaş qurumların müəyyən edilməsi	Birgə layihələr, tədqiqatlar, təlimlər və təcrübə mübadiləsi üzrə əməkdaşlıq təşəbbüslərinin hazırlanması	Müəyyən edilmiş istiqamətlər üzrə birgə layihələrin, tədbirlərin və təcrübə mübadiləsi proqramlarının həyata keçirilməsi

Akronimlər

ADSEA	–	Azərbaycan Dövlət Su Ehtiyatları Agentliyi
AİBND	–	Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Antiinhisar və İstehlak Bazarına Nəzarət Dövlət Agentliyi
AİH	–	Azərbaycan İnvestisiya Holdingi
AZCON	–	Azərbaycan Nəqliyyat və Kommunikasiya Holdingi (AZCON)
AZƏRTAC	–	Azərbaycan Dövlət İnformasiya Agentliyi (AZƏRTAC)
AzTV	–	“Azərbaycan Televiziya və Radio Verilişləri” Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti
DSK	–	Azərbaycan Respublikasının Dövlət Statistika Komitəsi
EN	–	Azərbaycan Respublikasının Energetika Nazirliyi
ETN	–	Azərbaycan Respublikasının Elm və Təhsil Nazirliyi
İN	–	Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi
RİNN	–	Azərbaycan Respublikasının Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyi